

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

חוק איסור הונאה בכשרות (ביטול תיקון מס' 3 ואיסור תשלום שכרו של משגיח על ידי עוסק) (תיקון מס' 5),
התשפ"ו – 2025

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

חוק איסור הונאה בכשרות, התשמ"ג-1983 (להלן – החוק), נועד למנוע הונאת צרכנים בכל הנוגע לכשרות המזון. תכליתו של החוק היא להביא לכך שבית עסק לא יוצג ככשר אלא אם ניתנה לו תעודת הכשר מהגורמים שהוסמכו לכך על פי החוק ובכך למנוע את הונאת ציבור הצרכנים שומרי הכשרות הנובעת מהצגת בית עסק או מצרך ככשרים, כאשר למעשה הם אינם כשרים.

ביום 18.11.2021 פורסם ברשומות חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב-2021. במסגרת פרק י"ז לחוק האמור, שכותרתו "ייעול מערך הכשרות", תוקן החוק באופן ששינה את המצב המשפטי שהיה קיים לפניו, בין היתר בכך שהוסדרה אפשרות למתן תעודות הכשר גם על ידי גורמים פרטיים (להלן – תיקון מס' 3 או הרפורמה), בהתבסס על תקני כשרות שייקבעו, בין היתר, על ידי רבנים פרטיים.

עובר לתיקון, הסמכות להעניק תעודת הכשר הופקדה בידי גורמים ציבוריים ממלכתיים בלבד - מועצת הרבנות הראשית לישראל או בידי רב שהיא הסמיכה לכך, וכן בידי רב מקומי המכהן במקום שבו נמצא בית האוכל, מקום השחיטה או מקום הייצור של המצרך (לעניין תעודת הכשר בצה"ל הסמכות מסורה לרב הראשי לצבא ההגנה לישראל או רב צבאי שהוא הסמך לכך).

במסגרת התיקון לחוק, הופרט, הלכה למעשה, תחום הכשרות, ונקבע, כאמור, כי שירותי השגחה ותעודת הכשר יינתנו, בין היתר, על ידי גופי כשרות פרטיים, בהתבסס על תקני כשרות שייקבעו, בין היתר, על ידי רבנים פרטיים. מועצת הרבנות הראשית לישראל ובראשם הרבנים הראשיים התנגדו נחרצות לרפורמה. לעמדתם, כמו גם לעמדת הממשלה הנוכחית, מאפייני תחום הכשרות מחייבים את הותרת שירותי הכשרות ציבוריים, על מנת לשמור על האינטרס הציבורי, תוך שמירה על ערכים של שקיפות, אובייקטיביות ואחריות ציבורית, באופן שמתן ההכשר והפיקוח עליו לא יושפע מהשיקולים הכלכליים כבדי המשקל הקיימים בעולם תעשיית המזון, שעשויים להוביל לניגוד עניינים ושקילת שיקולים זרים.

בעקבות זאת, עם כינונה של הממשלה הנוכחית, הודיע השר לשירותי דת כי בכוונתו לפעול לתיקון נוסף של חוק איסור הונאה בכשרות. זאת, בהתאם להסכם הקואליציוני בו נקבע כי "חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022), פרק י"ז – יימחק. יוקם צוות שיגיש לממשלה בתוך 60 יום הצעת חוק מוסכמת על סיעות הקואליציה, שתכלול, בין היתר, מנגנון להפרדת יחסי משגיח-מושג שייקבע בחקיקה ראשית; סטנדרטים אחידים בכשרות; מניעת פגיעה במעמד התעסוקתי של משגיחי כשרות; תיקון חוק איסור הונאה בכשרות באופן שיאסור מצג כשרותי שאינו לפי הגורם המוסמך בחוק גם ללא המונח "כשר"; שמירת

סמכויות היחידה לפניות הציבור וסמכויות המפקחים של הרבנות הראשית" (ראו את קווי יסוד והסכמים קואליציוניים של הממשלה ה-37, סעיף 92 להסכמים בין סיעת הליכוד לסיעות הציונות הדתית וש"ס).

בהתאם למדיניות זו, פעל השר לשירותי דת לשמר את אופן הפעלת מערך הכשרות כפי שהיה בטרם נחקקה הרפורמה, ולצורך כך הוא אף חתם מידי חצי שנה ממועד תחילת הרפורמה על דחיית התחולה של חלק מסעיפי הרפורמה, ובעקבות זאת אופן הפעלת מערך הכשרות הממלכתי בפועל לא השתנה גם לאחר כניסת הרפורמה לתוקפה.

מטרת החוק המוצע היא לבטל את הוראות הרפורמה שיש בהן כדי לשנות מאופן הפעלת מערך הכשרות במתכונתו עובר לרפורמה, ולהחזיר את הסמכות למתן תעודות הכשר לגורמים שהיו מוסמכים לכך טרם חקיקת הרפורמה, כך שאופן הפעלת מערך הכשרות שהיה קיים עובר לתיקון האמור, וכאמור עדיין ממשיך לפעול במתכונת זו גם כיום מכח הצו האמור, יוותר על כנו.

לצד האמור, החוק המוצע מבקש לשמר את הוראות התיקון הנוגעות להיבטים אחרים, כדוגמת סמכויות הפיקוח שהוסדרו למפקחים בתחום ההונאה בכשרות וההסדרה שנערכה לניתוק הזיקה שבין משגיחי הכשרות לבתי העסק המושגחים, לצורך מתן מענה לצו המוחלט שניתן במסגרת פסק הדין בבג"ץ 3336/04 **התנועה להגיינות שלטונית נ' הרבנות הראשית לישראל** (פורסם בנבו), שהורה למדינה לסיים את הטיפול בניתוק הזיקה שבין משגיחי הכשרות לבתי העסק המושגחים עד סוף יוני 2018, ולהתחיל את הפעלתו המלאה עד 15 לספטמבר 2018. מוצע כי שימור ההוראות יתבצע תוך התאמתן למתן שירותי השגחה באמצעות המועצות הדתיות והרשויות המקומיות המעניקות שירותי כשרות בתחומן. במסגרת זו, טיוטת החוק עוסקת בהסדרת עיסוקם של משגיחי הכשרות, ובכלל זאת, תנאי הסף לתפקיד משגיחי כשרות, הסדרת העסקתם של משגיחים ישירות על ידי המועצות הדתיות, אופן שיבוצם לעבודה וכיוצ"ב.

מכלול הסדרים המוצעים בנוסח המוצע נועד להבטיח ששירותי ההשגחה על הכשרות יסופקו באופן שיתרום לשיפור רמת הכשרות בבתי העסק, ובד בבד באופן המשרת נורמות שלטוניות ראויות ובכלל זאת, שקיפות, שוויוניות וכיוצ"ב.

על פי מדיניות השר היוצא, חה"כ מיכאל מלכיאלי, פועל מר יהודה אבידן, מנכ"ל המשרד לשירותי דת, באופן מאומץ, לקידום ניתוק זיקת משגיח-מושגח. מר אבידן קיים פגישות רבות בנושא זה ואף שורין תקציב כבר בשנת 2025 לעבודה פרטנית מול מועצות דתיות להסדרת הנושא באופן מיידי. ככל שהחוק יתקבל, פעילות מאומצת זו תסייע ותקל לפתור את בעיית זיקת משגיח-מושגח בתקופה קצרה ביותר.

ג. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר

תזכיר חוק מטעם המשרד לשירותי דת :

תזכיר חוק איסור הונאה בכשרות (תיקון מס' 5), התשפ"ו - 2025

1. בחוק איסור הונאה בכשרות, התשמ"ג - 1983¹ (להלן – החוק) :

תיקון סעיף 1

(א) בסעיף 1 –

(1) בהגדרה "בקרת כשרות" יימחק "ובלבד שהוראות בתקן הכשרות

לעניינים אלה לא יפחתו מהוראות שנקבעו לפי סעיף 17(א1),";

(2) ההגדרה "בשר מיובא" – תמחק ;

(3) ההגדרה "גוף נותן הכשר" – תמחק ;

(4) ההגדרה "דרישות נוספות" – תמחק ;

(5) ההגדרה "ועדת רבנים" – תמחק ;

(6) ההגדרה "מומחה הלכתי" – תמחק ;

(7) במקום ההגדרה "מועצה דתית מוסמכת" יבוא :

"מועצה דתית" – מועצה דתית שהוקמה לפי סעיף 1 לחוק

שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], תשל"א-1971, או

רשות מקומית שאין בה מועצה דתית, המספקת שירותי

כשרות לתושביה ;

(8) ההגדרה "הממונה" – תמחק ;

(9) במקום ההגדרה "משגיח" יבוא :

"משגיח" – מי שעומד בתנאי הכשרות לפי סעיף 2יב1 ושובץ לפי

סעיף 2יב4 ;

(10) אחרי "ההגדרה" המשרד" יבוא :

"חוק שירותי הדת היהודיים" – חוק שירותי הדת היהודיים

[נוסח משולב], התשל"א-1971 ;

¹ ס"ח התשמ"ג, עמ' 128 ; ס"ח התשפ"ג, עמ' 25.

"נשיא מועצת הרבנות הראשית" – הרב הראשי לישראל המכהן
כנשיא מועצת הרבנות הראשית לפי סעיף 17(א) לחוק הרבנות
הראשית, התש"ס-1980;

(11) ההגדרה "סמל תאגיד" – תמחק;

(12) בהגדרה "סמל תקן" – במקום "שקבע הגורם שהסדיר אותו,
שמתקיימים בו מאפיינים שקבע השר בתקנות" יבוא "שקבעה מועצת
הרבנות הראשית לפי סעיף 2א";

(13) ההגדרה "סמלי כשרות" – תמחק;

(14) במקום ההגדרה "רב מוסמך" יבוא:

"רב מוסמך" - כל אחד מהגורמים הרשאים לתת תעודת הכשר
לפי סעיף 2;

(15) בהגדרה "רב מקומי" – אחרי "והוא מכהן כרב" יבוא "עיר, רב",
אחרי "מועצה" יבוא "מקומית או", אחרי "אזורית" במקום "או מכהן
כרב אזורי" יבוא "רב אזורי" ואחרי "מקבץ יישובים", במקום "ולעניין
ועדת רבנים – אף אם כיהן בעבר בתפקיד כאמור" יבוא "רב מושב או
רב קיבוץ";

(16) ההגדרה "רב עיר" – תמחק;

(17) ההגדרה "רישיון" – תמחק;

(18) בהגדרה "שירותי השגחה" – בסופה יבוא ". לעניין חוק זה, לא
יראו פעילות המתבצעת בידי חבר צוות שחיטה במשחטות ובתי
מטבחים כמתן שירותי השגחה";

(19) בהגדרה "תנאי הכשר" – סעיף קטן (1) יימחק, בסעיף קטן (2)
ימחק סופו החל מהמילים "שגוף נותן הכשר", בסעיף קטן (3) אחרי
"דרישות נוספות" יבוא "של הרב המוסמך" ובמקום "בסעיף 2(ב)(ג)"
יבוא "בסעיף 2ז";

(20) ההגדרה "תכנית השגחה" – תמחק

(21) במקום ההגדרה "תעודת הכשר" יבוא:

"תעודת הכשר" - תעודה שניתנה לעוסק על ידי מי שמוסמך
לתת תעודת הכשר, לפי סעיף 2;

(22) בהגדרה "תקן כשרות" – במקום "תקן כשרות מועצה או תקן כשרות ועדת רבנים" יבוא "תקן כשרות שהסדירה מועצת הרבנות הראשית לפי סעיף 2א(ג)(1)";

(23) ההגדרה "תקן כשרות ועדת רבנים" – תמחק;

(24) ההגדרה "תקן כשרות מועצה" – תמחק;

תיקון סעיף 2

(ב) בסעיף 2 :

(1) בסעיף קטן (א)(1) יימחק "לעניין תעודת הכשר לבשר מיובא –";

(2) סעיף קטן (א)(2) יימחק ובמקומו יבוא :

"(2) רב מקומי המכהן במקום שבו נמצא בית האוכל, מקום השחיטה או מקום הייצור של מצרך";

(3) סעיף (ב2) יבוטל;

(4) סעיף 2א(1) יבוטל;

(5) אחרי סעיף קטן (א) יבוא :

(ב) (1) לשם מתן תעודת הכשר כאמור בסעיפים

2א(1) ו-2א(2), ייעזר הרב המוסמך במועצה

הדתית שבה הוא הוסמך כאמור בסעיף 2א(1), או

במועצה הדתית שבה הוא מכהן כאמור בסעיף

2א(2), ובמקום בו הסמך השר מועצה דתית

לספק שירותי השגחה עבור רב מוסמך לפי סעיף

2יג) – במועצה הדתית שהוסמכה. הוראה זו לא

תחול על מועצת הרבנות הראשית ועל רב שהיא

הסמיכה לתת תעודת הכשר לבשר מיובא או למצרך

מיובא ובמקרים אלו ייעזר הרב המוסמך ברבנות

הראשית לישראל;

סייג (2) רב שהסמיכה מועצת הרבנות הראשית לתת למתן תעודות הכשר ברשות מקומית שבה אין רב מקומי מכהן או שנבצר ממנו לשמש בתפקידו ברשות זו ורב מקומי המוסמך לתת תעודת הכשר לפי סעיף 2(א)(2), לא יתן תעודת הכשר לבית אוכל או למצרך, אלא אם שירותי השגחת הכשרות לגביו ניתנים על ידי משגיח המועסק על ידי מועצה דתית לפי חוק זה;

(3) לתעודת הכשר שניתנה לבית אוכל או למצרך בניגוד להוראת סעיף קטן (ב)(2), לא יהיה תוקף;

תיקון כותרת פרק ג (ג) בכותרת פרק ג' יימחק "גוף נותן הכשר ו" ו"מוסמכת"

תיקון סעיף 2א (ד) בסעיף 2א:

(1) בסעיף קטן (ב)(1) במקום "או ועדת רבנים יסדירו" יבוא "תסדיר";

(2) בסעיף קטן (ב)(2) יימחק " , ואפשר לכלול בו, לעניין היקף נוכחות המשגיח כאמור, הוראות מחמירות יותר מאלה שבתקנות לפי סעיף 17(א)(1), אם נקבעו";

(3) סעיפים קטנים (ב)(3) - (ב)(6) – יבוטלו;

(4) בסעיף קטן (ג) במקום "תקן כשרות יהיה אחד מאלה" יבוא "תקן כשרות יהיה באחד מהדירוגים האלה";

(5) בסעיף קטן (ג)(1) במקום "תקן כשרות שהסדירה מועצת הרבנות הראשית, שהוא באחד מהדירוגים האלה:" יבוא "תקן כשרות רגיל";

(6) סעיף קטן (ג)(1)(ב) ייקרא סעיף קטן (ג)(2) וסעיף קטן (ג)(2) יבוטל;

(7) בסעיף קטן (ד) – במקום "סעיף קטן (ג)(1)" יבוא "סעיף קטן (ג);

(8) סעיף קטן (ה) – יבוטל;

(9) בסעיף קטן (ו), במקום סעיפים (1) ו-(2) יבוא "מועצת הרבנות הראשית רשאית לקבוע סמל תקן לכל תקן כשרות שהסדירה, ויכול שהסמל יתייחס גם לחלבי, בשרי או פרווה";

(10) בסעיף קטן (ז) – במקום "או ועדת רבנים יבחנו לפחות אחת לחמש שנים את הצורך" יבוא "תבחן מעת לעת האם יש צורך", ובמקום "שהסדירו" יבוא "שהסדירה";

(11) סעיף קטן (ח) – יבוטל;

(12) בסעיף קטן (ט) במקום "הממונה" יבוא "נשיא מועצת הרבנות הראשית" ואחרי "כאמור" יבוא ", וכן על מועד תחילתם";

(13) בסעיף קטן (י), במקום סעיפים (1) ו-(2) יבוא "תקני הכשרות שהוסדרו לפי סעיף זה וכל ביטול, עדכון או שינוי של תקן כשרות, יפורסמו באתר האינטרנט של הרבנות הראשית, באופן שיאפשר מעקב אחר ביטולם, עדכונם, ושינויים וכן תיעודם לאורך זמן";

(14) אחרי סעיף קטן (י) יבוא:

"(יא) תחילת תוקפם של תקן כשרות וסמל כשרות, וכן תחילת תוקפם של ביטול, עדכון או שינוי שלהם, לא תקדמנה ליום פרסומם ברשומות, ואולם עד למועד הסדרת תקן כשרות לפי סעיף זה, נהלי הכשרות של מועצת הרבנות הראשית המפורסמים באתר האינטרנט של הרבנות הראשית לישראל יהיו תקן כשרות כמשמעו בחוק זה ולא יחולו עליהם הוראות סעיף קטן (ט)";

תיקון כותרת סימן (ה) בכותרת סימן ב יימחק "גוף נותן הכשר ו" ו"מוסמכת" ב'

ביטול סעיף 22 (ו) סעיף 22 – יבוטל;

תיקון סעיף 22 (ז) בסעיף 22:

(1) בסעיף קטן (א) יימחק "מוסמכת" ובמקום "לתקן כשרות שצוין בכתב הסמכתה" יבוא "לתקן הכשרות";

(2) בסעיף קטן (ב) במקום "מוסמכת רשאית לתת" יבוא "תיתן";

(3) בסעיף קטן (ג) יימחק "מוסמכת";

תיקון סעיף 22 (ח) בסעיף 22:

(1) בסעיף קטן (א) יימחק "גוף נותן הכשר, בעל שליטה בו או מי שנשלט על ידי מי מהם, מומחה הלכתי ו"ו-מוסמכת", ובמקום "וכן משגיח מטעמים של גוף נותן הכשר או מועצה דתית מוסמכת", יבוא "וכן משגיח מטעמה", וכן במקום "הממונה" יבוא "השר";

(2) בסעיף קטן (ב) בהגדרה "יחסי תלות" במקום "שנותנים גוף נותן הכשר או מועצה דתית מוסמכת ובין זהות לקוחותיהם" יבוא "שנותנת מועצה דתית ובין זהות העוסקים המקבלים את שירותיה";

ביטול סעיפים 2 ו-1 (ט) סעיפים 2 ו-12 – יבוטלו.
12

תיקון סעיף 12 (י) בסעיף 12 :

סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) יבוטלו ובמקומם יבוא "רב מוסמך ייתן תעודת הכשר לעוסק שעיו התקשרה מועצה דתית בחוזה לשם כך, אם מצא שמתקיימים בעוסק תנאי ההכשר בהתאם לתקן הכשרות ולדרישות נוספות שהוא קבע, אם קבע, שעניין יישום תקן הכשרות.";

תיקון סעיף 12 (יא) בסעיף 12 :

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא :

"(א) רב מוסמך ייתן תעודת הכשר לתקופה שלא תעלה על שנה לפי לוח השנה העברי, ורשאי הוא לקבוע כי התעודה לא תהיה תקפה לימי הפסח";

(2) בסעיף קטן (ב) במקום "גוף נותן הכשר או מועצה דתית מוסמכת יצינו" יבוא "בתעודת הכשר יצינו"

(3) בסעיף קטן (ב)(1) במקום "נתנו" יבוא "ניתנה" ויימחק ", וכן – ;"

(4) סעיפים קטנים (ב)(1)(א) ו-(ב)(1)(ב) – יבוטלו ;

(5) במקום סעיף קטן (ב)(2) יבוא :

"(ב)(2) קיומן של דרישות נוספות שקבע הרב המוסמך לפי סעיף 12, אם קבע דרישות כאמור ומצא כי יש צורך לציין אותן. כמו כן, כל מידע נוסף בנוגע לכשרות המקום, בהתאם לדרישת הרב המוסמך";

(6) בסעיף קטן (ב)(5) יימחק "המומחה ההלכתי או" ו-", לפי העניין";

(7) בסעיף קטן (ב)(6) במקום "פרטי הגוף נותן ההכשר או מועצה דתית מוסמכת" יבוא "המשגיח" ובמקום "עימס" יבוא "עימור";

(8) בסעיף קטן (ג) במקום "יופיעו סמלי הכשרות הנוגעים אליה" יבוא "יופיע סמל התקן הנוגע אליה, ככל שנקבע סמל כאמור";

(9) בסעיף קטן (ד) יימחק "גוף נותן הכשר או מועצה דתית מוסמכת יצינו", ובמקום "את סמלי הכשרות שיופיעו על אריזה של המצרך" יבוא "יצוין סמל הכשרות שיופיע על אריזת המצרך, ככל שנקבע סמל כאמור";

תיקון סעיף 2ט (יב) בסעיף 2ט:

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) רב מוסמך רשאי, לאחר שהודיע לעוסק על כוונתו ועל העילה לכך, לבטל או להתלות תעודת הכשר שנתן, או להתנות בה תנאים הנדרשים לתיקון ליקויים לשם עמידה בתנאי הכשר, אם מצא כי העוסק הפר הוראה מהוראות תנאי ההכשר, וזאת בהתחשב בדיני כשרות בלבד. בנוסף, רב מוסמך רשאי, לאחר שהודיע לעוסק על כוונתו ועל העילה לכך, לסרב לחדש תוקפה של תעודת הכשר, לבטלה, להגבילה או להתלותה, בהתקיים אחד מאלה:

(1) תעודת ההכשר ניתנה על בסיס מידע כוזב, שגוי, מטעה או חלקי;

(2) העוסק חדל לעסוק בעיסוק נושא תעודת ההכשר;

(3) חדל להתקיים תנאי מהתנאים למתן תעודת הכשר לפי חוק זה;

(4) העוסק הפר הוראה מהוראות חוק זה, ובכלל זאת אי תשלום אגרה בעד שירותי הכשרות הניתנים לו, ולא תיקן את ההפרה באופן שהניחה את דעתו של הרב המוסמך, לאחר שניתנה לו הזדמנות נאותה לתקנה";

(2) סעיף קטן (ב) – יבוטל;

(3) בסעיף קטן (ג) – במקום "(ב)" יבוא "(א)", ויימחק "הגוף נותן ההכשר או" ו-" לפי העניין, ;

(4) בסעיף קטן (ד) יימחק "גוף נותן הכשר או" ובמקום "לממונה" יבוא "לנשיא מועצת הרבנות הראשית ולמי שהוא הסמיך לכך מקרב עובדי מערך הפיקוח על הכשרות ברבנות הראשית" ;

(5) בסעיף קטן (ה) במקום "הממונה יפרסם" יבוא "המועצה הדתית תפרסם" ובמקום "של הרבנות הראשית לישראל" יבוא "שלה ובכל דרך נוספת שהיא תראה לנכון, במידי ולא יאוחר מיום עבודה אחד" ;

(6) בסעיף קטן (ו)(1) יימחק "גוף נותן הכשר או", במקום "(ב)" יבוא "(א)", יימחק "לפני הגוף נותן ההכשר או הרב המוסמך", אחרי "בהקדם האפשרי לאחר" יבוא "מועד" ובמקום "ממועד ההחלטה" יבוא "ממועד זה" ;

(7) בסעיף קטן (ו)(2) יימחק "הגוף נותן ההכשר או" ;

(8) בסעיף קטן (ו)(3) יימחק "גוף נותן הכשר או" ובמקום "לממונה" יבוא "לנשיא מועצת הרבנות הראשית ולמי שהוא הסמיך לכך מקרב עובדי מערך הפיקוח על הכשרות ברבנות הראשית" ;

תיקון סעיף 2 י (יג) בסעיף 2 :

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא :

(א) מועצה דתית תיתן שירותי השגחה לעוסק אשר עימו התקשרה בחוזה לשם כך, לאחר שהרב המוסמך מצא כי יש לתת לו תעודת הכשר, בהתאם לתקן הכשרות ולדרישות הרב המוסמך כאמור בסעיף 2 ;

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא :

(ב) מועצה דתית תספק שירותי השגחה בתחום כהונתה בלבד ;

(3) במקום סעיף קטן (ג) יבוא :

(ג) על אף האמור בסעיף (ב) רשאי השר להסמיך מועצה דתית לספק שירותי השגחה מחוץ לתחומה, לרשות אחרת, או לבית אוכל אחד או יותר או לאזור הנמצאים ברשות אחרת, במקרים הבאים :

(1) אם מצא כי אין ברשות האחרת מועצה דתית והרשות המקומית הרלוונטית אינה מספקת שירותי כשרות בתחומיה ;

(2) לבקשת הרשות האחרת, בשל נסיבות מיוחדות המקשות עליה לספק את שירותי ההשגחה בתחומה ישירות על ידה.

(4) במקום סעיף קטן (ד) יבוא :

(ד) בעניינים המנויים בסעיף (ג)(2) לא יסמיך השר מועצה דתית כאמור אלא לאחר שקיבל חוות דעת ובה המלצות מאת הרב המוסמך, ראש הרשות האחרת, המועצה הדתית הרלוונטית שצפויה לספק את שירותי ההשגחה ברשות האחרת, ומי שהסמיך לעניין זה נשיא מועצת הרבנות הראשית.

(ה) החליט השר כאמור בסעיף קטן (ג), יהיה רשאי הוא להורות כי האגרות בעד מתן תעודת ההכשר ושירותי ההשגחה הניתנים לעוסקים שבאותה מועצה דתית, לפי סעיף 7(ב) לחוק שירותי הדת היהודיים ולפי הוראות חוק זה, ישולמו, כולן או חלקן, לקופת המועצה הדתית הנעברת.

(5) סעיף קטן (ה) ייקרא סעיף קטן (ו) ובו במקום "גוף נותן הכשר או מועצה דתית מוסמכת ומשגיח מטעמם" יבוא "מועצה דתית ומשגיח מטעמה" ;

(יד) סעיף 2יא – יבוטל ; ביטול סעיף 2יא

(טו) בכותרת סימן ה' יימחק "בגוף נותן הכשר ו" ו-"מוסמכת" ; תיקון כותרת סימן ה'

(טז) סעיף 2יב ייקרא סעיף 2יב1 ובו : תיקון סעיף 2יב

(1) בסעיף קטן (א) יימחק "של גוף נותן הכשר או" ו"מוסמכת" ובמקום "מטעמים" יבוא "שיועסק על ידה";

(2) במקום סעיף קטן (א)(1) יבוא:

"(1) התקיימו בו אחד מתנאים אלה לפחות:

(א) יש בידו תעודת הסמכה בתוקף לשמש משגיח לפי סעיף 2יב2;

(ב) יש בידו תעודה בתוקף ממועצת הרבנות הראשית המעידה שהוא כשיר לכהן כרב עיר לפי סעיף 2(5) לחוק הרבנות הראשית;

(ג) יש בידו תעודה בתוקף מרב ראשי לישראל כי הוא כשיר לכהן כרב אזורי, רב יישוב או רב שכונה כמשמעותם בסעיף 7(3), (4) ו-5 לחוק הרבנות הראשית;

(ד) יש בידו תעודה ממועצת הרבנות הראשית כי הוא כשיר לכהן כדיין לפי חוק הדיינים, תשט"ו-1955;

(ה) יש בידו תעודת הסמכה לרבנות "יורה יורה" מטעם הרבנות הראשית לישראל כמשמעה בסעיף 7(8) לחוק הרבנות הראשית.

(3) סעיף קטן (א)(2) יבוטל;

(4) סעיף קטן (א)(3) ייקרא סעיף קטן (א)(2);

(5) בסעיף קטן (ב) יימחק "כשרות מטעם גוף נותן הכשר או" ו-"מוסמכת";

(6) סעיף קטן (ב)(1) יימחק ובמקומו יבוא:

"(ב)(1) הוא שימש כמשגיח 15 שנים לפחות לפני מועד כניסת החוק לתוקף";

(7) סעיף קטן (ב)(2) יימחק ובמקומו יבוא:

"(ב)(2) הוא שימש כמשגיח 12 חודשים לפחות לפני מועד כניסת החוק לתוקף; התקיים האמור בפסקה זו – יוכל לשמש כמשגיח כאמור עד לתום שנה מהמועד האמור";

(8) אחרי סעיף קטן (ב)(2) יבוא:

”(ב)3) המשגיח משמש בתפקיד ההשגחה לתקופה זמנית וקצובה שלא תעלה על שישה חודשים.”.

הוספת סעיפים
2יב2 – 8יב2

(יז) אחרי סעיף 2יב1 יבוא :

2יב2 נשיא מועצת הרבנות הראשית או מי שהסמך לכך לשמש כמשגיח
מעובדי הרבנות הראשית, ייתן תעודה המסמיכה אדם לשמש משגיח למי שעומד בכל אלה :

(א) התקיים בו אחד מתנאים אלה לפחות :

(1) הוא עמד בבחינה הלכתית ומקצועית שנערכה בכתב על ידי מועצת הרבנות או מי מטעמה ;

(2) הוא עבר בהצלחה מבחן בנושא איסור והיתר שנערך בכתב על ידי מועצת הרבנות או מי מטעמה.

(ב) הוא עומד בכללים נוספים שקבעה מועצת הרבנות הראשית, ככל שקבעה ;

2יב3 נשיא מועצת הרבנות הראשית רשאי להשעות את תוקפה של תעודת הסמכה שניתנה לפי סעיף 2יב2, או לבטלה, לאחר שנתן לבעל התעודה הזדמנות להשמיע את טענותיו ועל יסוד אחת מעילות אלה :

(א) תעודת ההסמכה ניתנה על בסיס מידע כוזב, שגוי, מטעה או חלקי ;

(ב) חדל להתקיים תנאי מהתנאים למתן תעודת הסמכה לפי חוק זה ;

(ג) המשגיח הורשע בעבירה שמפאת חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לדעת נשיא מועצת הרבנות הראשית לשמש משגיח.

2יב4 (א) מועצה דתית תקבע את בתי האוכל שיהיו נתונים להשגחתו של משגיח המועסק על ידה (בסימן זה- שיבוץ) ;

(ב) רב מוסמך רשאי לסרב לשיבוץ של משגיח בבית אוכל בהתבסס על שיקולים ענייניים אשר ימסור למועצה הדתית בכתב, ולאחר שנתן למשגיח הזדמנות להביע את עמדתו בפניו.

קביעת תכניות עבודה
2יב5 (א) רב מוסמך יקבע למשגיח תכניות עבודה הקובעות את אופי ההשגחה על הכשרות הנדרשת בכל בית אוכל שבו שובץ המשגיח ;

(ב) תכניות העבודה ייקבעו בכפוף להוראות תקן כשרות.

(ג) רב מוסמך ייקבע, בהתאם לשיקול דעתו בשים לב בין השאר למאפייני בית העסק, ניסיון קודם בעבודה עם בית העסק והכל בהתאם לשיקולים הלכתיים, את היקף ההשגחה הנדרש בבתי האוכל שבתחום כהונתו ובלבד שלא יחרוג מהיקף ההשגחה הקבוע בתקן הכשרות לעניין זה.

דיווח נוכחות של משגיחים
2יב6 (א) משגיח ידווח למועצה הדתית על נוכחותו בבית אוכל שבו שובץ, וככל שיקבע השר כללים בנושא לפי סעיף קטן (ב), הדיווח יתבצע בהתאם לכללים אלו ;

(ב) השר רשאי לקבוע כללים לעניין מנגנון הדיווח של המשגיח על נוכחותו בבית האוכל שבו שובץ, והוא רשאי לקבוע אמצעים שיוצבו בבית האוכל לשם כך.

קיום בקרה על ההשגחה
2יב7 מועצה דתית תקיים בקרה ופיקוח על פעילות המשגיחים ואופן תפקודם ובכלל זאת על דיווחי הנוכחות שלהם לפי סעיף 2יב6.

היקף העסקת משגיח
2יב8 (א) היקף ההעסקה של משגיח לא יפחת משיעור חצי משרה.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי השר לקבוע כללים להעסקת משגיחים בשיעור נמוך מחצי משרה.

(ג) לא נקבעו כללים לפי סעיף קטן (ב), רשאי השר להתיר למועצה דתית, בשל שיקולים כלכליים ותפעוליים ומטעמים מיוחדים שיירשמו, להעסיק משגיח בשיעור נמוך מחצי משרה.

החלפת סעיף 2יג

(יח) במקום סעיף 2יג יבוא :

תשלום אגרה 2יג. (א) בית אוכל המבקש תעודת הכשר, ישלם למועצה דתית אגרה למועצה הדתית שבתחומה הוא פועל, בעד שירותי ההשגחה אותם היא מספקת ;

(ב) שיעור האגרה שישלם בית האוכל יהיה בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק שירותי הדת היהודיים והתקנות שהותקנו מכוחו ;

(ג) לא יינתן כל תשלום או טובת הנאה אחרת כלשהי בעבור שירותי השגחה של מועצה דתית מעבר לקבוע בסעיף קטן (א). בכלל זה, לא יינתן כל תשלום, במישרין או בעקיפין, או כל טובת הנאה אחרת, בכסף או בשווה כסף, למשגיח המועסק על ידה, לבד משכר שתשלם לו המועצה הדתית ;

(ד) מועצה דתית לא תיתן למשגיח שכר או כל תגמול אחר, הנקבע לפי תוצאות שירות השגחה שיבצע.

ביטול סעיף 2יד

(יט) סעיף 2יד – יבוטל ;

(כ) בכותרת פרק ד' יימחק "רישוי, הסמכה ו" ובסופה יבוא "עוסקים בעלי תעודת הכשר" ;

תיקון כותרת פרק ד

(כא) סימן א' לפרק ד' – יבוטל ;

ביטול סימן א' לפרק ד

(כב) הכותרת "סימן ב' : מרשם גופים נותני הכשר ומועצות דתיות מוסמכות" בפרק ד' - תמחק ;

מחיקת כותרת סימן ב' בפרק ד'

(כג) במקום סעיף 2כח יבוא :

החלפת סעיף 2כח

"מרשם עוסקים 2כח (א) מועצה דתית תנהל מרשם של עוסקים בעלי תעודת הכשר בעלי תעודת הכשר
תעודת הכשר שבתחומה, וככל שהוסמכה לתת שירותי השגחה מחוץ לתחומה לפי סעיף 2 – יכלול המרשם גם עוסקים אלה (בסעיף זה – מרשם); המרשם יכלול את הפרטים האלה:

(1) שם העוסק וכתובתו;

(2) תקן הכשרות לפיו פועל העוסק;

(3) המועד שבו ניתנה לעוסק תעודת הכשר ותוקף תעודת ההכשר;

(4) שם המשגיח המשובץ בעוסק, ופרטי הקשר עמו;

(5) מידע נוסף הנוגע לכשרות המקום ומפורסם בתעודת ההכשר של העוסק.

(ב) המרשם יפורסם באתר האינטרנט של המועצה הדתית ובכל דרך נוספת שהמועצה הדתית תראה לנכון, והוא יעודכן באופן שוטף ורציף.

(כד) בכותרת פרק ה' במקום "לאסדרת" יבוא "לפיקוח על".

תיקון כותרת פרק ה'

(כה) בכותרת סימן א' בפרק ה' במקום "לאסדרת" יבוא "לפיקוח על".

תיקון כותרת סימן א' בפרק ה'

(כו) בסעיף 2כט במקום "לאסדרת" יבוא "לפיקוח על", יימחק "גופים נותני הכשר ו" ו"מוסמכות" ובמקום "שהם נותנים" יבוא "שהן נותנות".

תיקון סעיף 2כט

(כז) סעיפים 2ל - 2לג – יבוטלו.

ביטול סעיפים 2ל-2לג

(כח) בסעיף 2לה יימחק "גוף נותן הכשר או" ו"מוסמכת" ובמקום "פועלים" יבוא "פועלת".

תיקון סעיף 2לה

(כט) בסעיף 2לז:

תיקון סעיף 2לז

(1) בסעיף קטן (4) במקום "פועל גוף נותן הכשר או מועצה דתית מוסמכת" יבוא "פועלת מועצה דתית";

(2) בסעיף קטן (5) במקום "שהגוף נותן ההכשר או מועצה דתית מוסמכת הודיעו לממונה כי החליטו" יבוא "שמועצה דתית הודיעה לנשיא מועצת הרבנות הראשית ולמי שהוא הסמך לכך מקרב עובדי מערך הפיקוח על הכשרות ברבנות הראשית כי החליטה".

תיקון סעיף 2לט

(ל) בסעיף 2לט:

(1) בסעיף קטן (א) במקום "הממונה" יבוא "השר", יימחק "גוף נותן הכשר או" ו"מוסמכת" ובמקום "בהם" יבוא "בה";

(2) בסעיף קטן (ב) לאחר "באתר האינטרנט של" יבוא "המשרד לשירותי דת ושל";

(3) בסעיף קטן (ג) במקום "הממונה" יבוא "השר";

(4) בסעיף קטן (ד) במקום "הממונה" יבוא "השר" ויימחק "לרבות לפי סעיף 2יג";

(5) בסעיף קטן (ה) במקום "הממונה" יבוא "השר".

(6) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) הייתה התלונה לפי הוראות סעיף זה לגבי התנהלותו של רב מוסמך, תועבר התלונה לטיפול נשיא מועצת הרבנות הראשית, והסמכויות הנתונות לשר לפי סעיף זה יהיו בידי נשיא מועצת הרבנות הראשית".

תיקון סעיף 7א

(לא) בסעיף 7א:

(1) במקום "מתקיימים לגבי המצרך תנאים אלה:" יבוא "ניתנה בעדו תעודת הכשר";

(2) סעיף קטן 7א(1) וסעיף קטן 7א(2) – יבוטלו.

ביטול סעיף 7ב

(לב) סעיף 7ב – יבוטל.

תיקון סעיף 9

(לג) בסעיף 9:

(1) בסעיף קטן (א) במקום "סמלי הכשרות שנקבעו" יבוא "סמל הכשרות שנקבע", יימחק "ולעניין תעודת הכשר שניתנה לפי סעיף 2(א)(1), 2(ב)(א) או (3) – " ואחרי "שהונפקה לו", יבוא "וגם את";

(2) בסעיף קטן (ב) במקום "הממונה" יבוא "שקבעה מועצת הרבנות הראשית לפי סעיף 2א(ו), ככל שקבעה".

(לד) בסעיף 10א :

תיקון סעיף 10א

(1) בסעיף קטן (א) במקום "הממונה" יבוא "נשיא מועצת הרבנות הראשית", יימחק "הגוף נותן ההכשר או", במקום "שנתנו" יבוא "שנתן", במקום "לא פעלו" יבוא "לא פעל" ויימחק "הממונה" ;

(2) בסעיף קטן (א)(1) יימחק "לגוף נותן ההכשר או" ובמקום "שנתנו" יבוא "שנתן".

(3) בסעיף קטן (ב) במקום "הממונה" יבוא "נשיא מועצת הרבנות הראשית".

(4) בסעיף קטן (ב)(1) במקום "הממונה" יבוא "נשיא מועצת הרבנות הראשית" ;

(5) בסעיף קטן (ב)(2) יימחק "גוף נותן הכשר או", במקום "ביטלו" יבוא "ביטל", במקום "לסמכותם" יבוא "לסמכותו" ובמקום "שמצאו" יבוא "שמצא".

(6) סעיף קטן (ג) – יבוטל.

(7) בסעיף קטן (ד) במקום "הממונה" יבוא "נשיא מועצת הרבנות הראשית", במקום "לגופים נותני הכשר ולמועצות הדתיות המוסמכות" יבוא "למועצות הדתיות", במקום "הממונה" יבוא "נשיא מועצת הרבנות הראשית, ובמקום "סעיף 2ב(ב)" יבוא "סעיף 2א(א)".

(לה) בסעיף 12 יימחק "הוראות סעיף זה לא יחולו על סירובו של גוף נותן הכשר לתת תעודת הכשר".

תיקון סעיף 12

(לו) בסעיף 17 :

תיקון סעיף 17

(1) סעיף קטן (ב) – יבוטל ;

(2) בסעיף קטן (א1) :

(א) יימחק " , ובעניינים המנויים בפקאות (1)(ב) ו-(2) עד (4) – באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, " ;

(ב) סעיפים קטנים (1)-(3) – יבוטלו ;

(ג) סעיף קטן (4) יימחק ובמקומו יבוא:

(4) הוראות לעניין ניגוד עניינים בפעילות מועצה דתית ובעלי התפקידים בה;

(ד) בסעיף קטן (5) יימחק "וסמלי הכשרות";

(ה) בסעיף קטן (6) יימחק "גוף נותן הכשר ושל" ו"מוסמכת", במקום "שעליהם" יבוא "שעליה" ובמקום "לדווח לממונה ולמסור לו מידע או מסמכים הדרושים לו לשם ביצוע תפקידיו" יבוא "לדווח לנשיא מועצת הרבנות הראשית ולמי שהוא הסמיך לכך מקרב עובדי מערך הפיקוח על הכשרות ברבנות הראשית ולמסור להם מידע או מסמכים הדרושים להם לשם ביצוע תפקידיהם".

2. תיקון חוק שירותי הדת היהודיים – מס'--
בחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], תשל"א-1971: נדרש תיקון לסעיף 7(א1) לחוק שירותי הדת היהודיים. יגובש בהמשך.

3. תיקון חוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ס-1980, בסעיף 2(3), ימחק סופו החל מהמילים "למצרך מיובא או לבשר מיובא". מס'---

4. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים – מס'--
בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, בתוספת הראשונה:

ביטול סעיף 63 (א) סעיף 63 לתוספת הראשונה – יבוטל.
לתוספת הראשונה

5. חוק איסור הונאה בכשרות – תחילה והוראות מעבר
הוראות תחילה ומעבר יגובשו בהמשך.

דבר ה ס ב ר

חוק איסור הונאה בכשרות, התשמ"ג-1983 (להלן – החוק), נועד למנוע הונאת צרכנים בכל הנוגע לכשרות המזון. תכליתו של החוק היא להביא לכך שבית אוכל לא יוצג ככשר אלא אם ניתנה לו תעודת הכשר מהגורמים שהוסמכו לכך על פי החוק ולכך שעוסק ישמור על תנאי ההכשר שנקבעו לו, ובכך למנוע את הונאת ציבור הצרכנים שומרי הכשרות הנובעת מהצגת בית עסק או מצרך ככשרים, כאשר למעשה הם אינם כשרים.

ככלל, לצרכן המגיע לבית אוכל, כגון מסעדה וכיוצ"ב, אין כלים לדעת האם המזון הנמכר או המוגש לפניו, כשר

אם לאו. ממאפייניו הבולטים של תחום הכשרות הוא שלא ניתן, ככלל, לעמוד על כשרות המזון, מבחינה הלכתית, באמצעות בדיקה חיצונית, בעת שהמזון נמכר או מוגש לצרכן. כך, לא ניתן לדעת האם עוף המוגש בבית האוכל נשחט על פי ההלכה, האם הבשר הוא מבהמה כשרה, והאם השחיטה הייתה כשרה כדת וכדין, האם האורז המוגש, נברר כהלכה, כפי שמתחייב על פי נהלי הכשרות, האם הקמח נופה כהלכה. האם חומרי הגלם מהם מורכב האוכל, הינם כשרים וכיוצ"ב.

לבעל בית אוכל ישנו אינטרס כלכלי-מסחרי כבד משקל להציג עצמו ככשר כדי לפנות לקהל לקוחות רחב יותר. מסקרים שונים שנערכו בשנים האחרונות, עולה כי רוב הציבור היהודי בישראל שומר כשרות.

לצד האמור, שמירת כשרות בבית העסק טומנת בחובה נטל כלכלי הכרוך בהעסקת משגיח כשרות, ברכישת מוצרים כשרים שעשויים להיות יקרים יותר, ובתשלום אגרת כשרות. כמו כן, פנייה בבקשה לקבלת תעודת הכשר לבית האוכל מחייבת את בעל בית האוכל לקבל על עצמו פיקוח כשרותי חיצוני שאינו בהכרח לרוחו, ומכאן החשש, המתאמת לעיתים קרובות במסגרת ביקורות הנערכות על ידי פקחי יחידת האכיפה הארצית שבמשיבה, שבעלי עסקים ירצו מחד להציג עצמם ככשרים כדי להגדיל את רווחיהם, אולם מאידך כדי לחסוך בעלויות ולהימנע מפיקוח חיצוני, הם לא יפנו בבקשה לקבלת תעודת הכשר.

מאפיין נוסף של תחום כשרות המזון, הוא היותו תחום הלכתי מורכב, רחב מני ים, המצריך ידע הלכתי, ניסיון והכשרה מקצועית-הלכתית מתאימה. קולמוסים רבים נשברו על אין ספור סוגיות הלכתיות הנוגעות לתחום הכשרות, תחום זה טומן בחובו פרטי הלכות רבים המתייחסים לסוגי האוכל השונים. על מנת להבטיח את כשרותו של בית אוכל מן ההכרח להכיר את הידע ההלכתי הנוגע לתחום הכשרות, ולעבור הכשרה מתאימה.

מאפייני הכשרות, כפי שפורטו לעיל, מובילים אפוא לחשש שבעל בית אוכל יבקש להציגו ככשר כדי לפנות לקהל שומרי הכשרות מתוך אינטרס כלכלי, אולם בפועל בית האוכל לא יהיה כשר, בין משום שבעליו אינו מכיר את הידע ההלכתי הנדרש גם הוא רוצה באמת ובתמים לספק מזון כשר ללקוחותיו, ובין משום הטעיית כשרות הנובעת מאינטרסים כלכליים ואחרים.

מטרת החוק, היא להוביל להתאמה בין המצג החיצוני לבין התוכן הפנימי. לוודא כי בית אוכל או מצרך המוצג ככשר הוא אכן כשר. המחוקק נדרש להבטיח זאת על מנת להגן על הצרכן שומר הכשרות. האמצעי הנכון להשגת התכלית האמורה, לעמדתן של מועצת הרבנות הראשית ובראשה הרבנים הראשיים ושל הממשלה הנוכחית ובכלל זאת גם השר לשירותי דת, הוא מתן תעודת הכשר על ידי גורמים הלכתיים ציבוריים ממלכתיים, הנושאים באחריות הציבורית הדרושה.

עובר לתיקון, באופן התואם את המדיניות האמורה, הסמכות להעניק תעודת הכשר הופקדה בידי גורמים ציבוריים ממלכתיים בלבד - מועצת הרבנות הראשית לישראל או בידי רב שהיא הסמיכה לכך, וכן בידי רב מקומי המכהן במקום שבו נמצא בית האוכל, מקום השחיטה או מקום הייצור של המצרך (לעניין תעודת הכשר בצה"ל הסמכות מסורה לרב הראשי לצבא ההגנה לישראל או רב צבאי שהוא הסמיק לכך).

ביום 18.11.2021 פורסם ברשומות חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021-2022), התשפ"א-2021 (להלן – "חוק ההסדרים"); בפרק י"ז בחוק ההסדרים, שעניינו "ייעול מערך הכשרות" (להלן – תיקון מס' 3 או הרפורמה), נקבעו שינויים במערך הכשרות, ובכלל זה במערך כשרות ייבוא. במסגרת התיקון לחוק, הופרט, הלכה למעשה, תחום הכשרות, ונקבע כי שירותי השגחה ותעודת הכשר יינתנו, בין היתר, על ידי גופי כשרות פרטיים, בהתבסס על תקני כשרות שייקבעו, בין היתר, על ידי רבנים פרטיים.

מועצת הרבנות הראשית לישראל והרבנים הראשיים (בתפקידם דאז) שעמדו בראשה, התנגדו נחרצות

לרפורמה, נוכח עמדתם, כאמור, לפיה מאפייני תחום הכשרות כפי שפורטו לעיל, מחייבים את הותרת שירותי הכשרות ציבוריים, על מנת לשמור על האינטרס הציבורי, תוך שמירה על ערכים של שקיפות, אובייקטיביות ואחריות ציבורית, באופן שמתן ההכשר והפיקוח עליו לא יושפע מהשיקולים הכלכליים כבדי המשקל הקיימים בעולם תעשיית המזון, שעשויים להוביל לניגוד עניינים ושקילת שיקולים זרים, בדומה למדיניות הממשלה הנוכחית,

בעקבות זאת, עם כינונה של הממשלה הנוכחית, הודיע השר לשירותי דת כי בכוונתו לפעול לתיקון נוסף של חוק איסור הונאה בכשרות. זאת, בהתאם להסכם הקואליציוני בו נקבע כי "חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022)", פרק י"ז – יימחק. יוקם צוות שיגיש לממשלה בתוך 60 יום הצעת חוק מוסכמת על סיעות הקואליציה, שתכלול, בין היתר, מנגנון להפרדת יחסי משגיח-מושגח שייקבע בחקיקה ראשית; סטנדרטים אחידים בכשרות; מניעת פגיעה במעמדם התעסוקתי של משגיחי כשרות; תיקון חוק איסור הונאה בכשרות באופן שיאסור מצג כשרותי שאינו לפי הגורם המוסמך בחוק גם ללא המונח "כשר"; שמירת סמכויות היחידה לפניות הציבור וסמכויות המפקחים של הרבנות הראשית" (ראו את קווי יסוד והסכמים קואליציוניים של הממשלה ה-37, סעיף 92 להסכמים בין סיעת הליכוד לסיעות הציונות הדתית ושי"ס).

בעקבות מדיניות הממשלה הנוכחית, השר לשירותי דת פעל לשמר את אופן הפעלת מערך הכשרות כפי שהיה בטרם נחקקה הרפורמה, ולצורך כך הוא אף חתם מידי חצי שנה ממועד תחילת הרפורמה על דחיית התחולה של חלק מסעיפי הרפורמה, ובעקבות זאת אופן הפעלת מערך הכשרות הממלכתי בפועל לא השתנה גם לאחר כניסת הרפורמה לתוקפה.

אי לכך, מוצע לבטל את הוראות הרפורמה שיש בהן כדי לשנות מאופן הפעלת מערך הכשרות במתכונתו עובר לרפורמה, ולהחזיר את הסמכות למתן תעודות הכשר לגורמים שהיו מוסמכים לכך טרם חקיקת הרפורמה, כך שאופן הפעלת מערך הכשרות שהיה קיים עובר לתיקון האמור, וכאמור עדיין ממשיך לפעול במתכונת זו גם כיום מכח הצו האמור, יוותר על כנו.

לצד האמור, מוצע לשמר את הוראות התיקון הנוגעות להיבטים אחרים, כדוגמת סמכויות הפיקוח שהוסדרו למפקחים בתחום ההונאה בכשרות וההסדרה שנערכה לניתוק הזיקה שבין משגיחי הכשרות לבתי העסק המושגחים, לצורך מתן מענה לצו המוחלט שניתן במסגרת פסק הדין בבג"ץ 3336/04 **התנועה להגנות שלטונית נ' הרבנות הראשית לישראל** (פורסם בנבו), שהורה למדינה לסיים את הטיפול בניתוק הזיקה שבין משגיחי הכשרות לבתי העסק המושגחים עד סוף יוני 2018, ולהתחיל את הפעלתו המלאה עד ל-15 לספטמבר 2018. עוד מוצע כי שימור ההוראות יתבצע תוך התאמתן למתן שירותי השגחה באמצעות המועצות הדתיות והרשויות המקומיות המעניקות שירותי כשרות בתחומן. במסגרת זו, מוצע לאסור בחוק העסקה ישירה של משגיח הכשרות על ידי בית האוכל המושגח ובאופן שבעל בית האוכל ישלם למשגיח שכר, תגמול או כל טובת הנאה אחרת בכסף או בשווה כסף. עוד מוצע במסגרת זו, להטיל איסור על הרב המקומי לתן תעודת הכשר לבית אוכל אם הוא יודע (ידיעה בפועל או בכוח) כי המשגיח מועסק ישירות ע"י בית האוכל וכי שכרו משולם באופן ישיר ע"י בית האוכל.

על פי מדיניות השר היוצא, חה"כ מיכאל מלכיאלי, פועל מר יהודה אבידן, מנכ"ל המשרד לשירותי דת, באופן מאומץ, לקידום ניתוק זיקת משגיח-מושגח. מר אבידן קיים פגישות רבות בנושא זה ואף שורייך תקציב כבר בשנת 2025 לעבודה פרטנית מול מועצות דתיות להסדרת הנושא באופן מיידי. ככל שהחוק יתקבל, פעילות מאומצת זו תסייע ותקל לפתור את בעיית זיקת משגיח-מושגח בתקופה קצרה ביותר.

סעיף 1(א)

מוצע למחוק הגדרות שונות בחוק, לתקן אחרות ולקבוע הגדרות חדשות, בהתאם להסדר המוצע. בכלל זה מוצע להגדיר מחדש את הגורמים הרשאים לתת כשרות, כמפורט סעיף 2 לחוק, ואת הגורמים הרשאים להסדיר תקן כשרות - מועצת הרבנות הראשית לישראל בלבד, שהיא הגורם הממלכתי הלכתי העליון במדינת ישראל.

בהגדרת "שירותי השגחה" - מוצע להחריג מעקרון ניתוק הזיקה עם בית העסק, בעלי תפקידים בתחום הכשרות, שאינם משמשים כמשגיחי כשרות כמשמעותם בחוק זה, אשר נהוג להעסיקם דרך קבע בבית עסק, כגון שוחטים במשחטות וכיוצא ב.

סעיף 1(ב)

מוצע לעדכן את הוראות הסעיף כך שהסמכות לתת תעודות הכשר תחזור לגורמים שהיו מוסמכים לכך עובר לתיקון מספר 3 לחוק, קרי – מועצת הרבנות הראשית לישראל, רב מקומי המכהן במקום שבו נמצא בית האוכל, מקום השחיטה או מקום הייצור של מצרך, ולעניין תעודת הכשר בצה"ל - הרבצ"ר או רב צבאי שהוא הסמך לעניין חוק זה, תוך ביטול ההוראות המתייחסות לגורמים אחרים, שנוספו לרשימת המוסמכים ליתן הכשר במסגרת תיקון מס' 3 לחוק.

בהתאם לאמור, מוצע לבטל בסעיף 2(א)1 לחוק את הגבלת סמכות מועצת הרבנות הראשית למתן הכשר לבשר מיובא בלבד.

סעיף 1(ב)5(ב)1

מוצע לקבוע כי לשם מתן תעודת ההכשר, ייעזר הרב המוסמך במועצה הדתית שבה הוא הוסמך ובמקום בו הסמך השר לשירותי דת מועצה דתית לספק שירותי השגחה עבור רב מוסמך לפי סעיף 2 כה(ב) – במועצה הדתית שהוסמכה, להבטחת התנהלות תקינה בתחומי המינהל ובכלל זאת, הפעלה תקינה של מערך גביית האגרות מהמקומות המושגחים ומניעת גביית כספים באופן לא מסודר מהמקומות המושגחים, וזאת במקביל להסדרת הגבייה במקומות בהן לא פועלת מועצה דתית, כמוצע בסעיף 2 לחוק, לתקצוב מערך ההשגחה.

הניסיון מלמד כי רב מקומי מתקשה לספק שירותי כשרות מקצועיים ואמינים ככל שלא עומדת לרשותו מערכת הולמת ברמה הניהולית-ארגונית. לכן מוצע בסעיף 2(ב) לחוק להטיל חובה על הרב המוסמך להיעזר במתן שירותי הכשרות במועצה הדתית או ברשות המקומית שבתחומה הוא מכהן, באופן שמבטיח קיומה של מערכת לוגיסטית תומכת במתן שירותי הכשרות, להגנה על האינטרס הציבורי של קיום שירות מקצועי ומהימן. בתחומים בהם מועצת הרבנות הראשית נותנת שירות את ההכשר – תחום היבוא ובכלל זאת יבוא הבשר – המעטפת הלוגיסטית ניתנת על ידי הרבנות הראשית לישראל.

סעיף 1(ב)5(ב)2 ו-3

מוצע לאסור על רב נותן הכשר להעניק תעודת הכשר לבית עסק, אלא אם המשגיח בבית העסק מועסק על ידי מועצה דתית לפי חוק זה, לצורך השמירה על הפרדת זיקת משגיח-מושגח. זאת, בין היתר, באמצעות הקביעה כי לא יהיה תוקף לתעודת הכשר שתינתן לבית או למצרך שלא באמצעות משגיח המועסק על ידי המועצה הדתית.

סעיף 1(ג)

מוצע למחוק מכותרת פרק ג' את ההתייחסות ל"גוף נותן הכשר" ו"מועצה דתית מוסמכת", שמוצע לבטלם במסגרת התיקון המוצע, וחלף זאת להתייחס ל"מועצה דתית" בלבד. שינוי זה מוצע לערוך באופן רוחבי לאורך כל החוק, בכל מקום בו הם מופיעים ברפורמה.

סעיף 1(ד)

מוצע להתאים את ההסדר הקיים בחוק בנוגע לתקני כשרות, המופיעים בסימן א' לפרק ג', לעקרונות התיקון המוצע, תוך מחיקת ההתייחסות למושגים 'ועדת רבנים' ו'ממונה' שמוצע לבטלם במסגרתו, וביטול מגבלת התוקף של תקן כשרות. עוד מוצע ליצור הוראת מעבר לפיה נהלי הכשרות של מועצת הרבנות הראשית המפורסמים באתר האינטרנט של הרבנות הראשית לישראל יהיו תקן כשרות כמשמעו בחוק זה, עד למועד הסדרת תקן כשרות לפי סעיף זה. עוד מוצע, לתת למועצת הרבנות הראשית לישראל את האפשרות לקבוע סמל כשרות, שיסייע לציבור הצרכנים לזהות את המוצר הכשר ואת רמת הכשרות שלו.

סעיפים 1(ה)-(ט)

מוצע להתאים את הוראות סימן ב' בפרק ג' לחוק לעקרונות התיקון המוצע. בכלל זאת, מוצע למחוק את החלקים בסימן זה המתייחסים למושגים 'גוף נותן הכשר', 'מועצה דתית מוסמכת' ו'ממונה' שמוצע לבטלם במסגרת התיקון המוצע. עוד מוצע לבטל את סעיף 12 לחוק העוסק בסירוב בלתי סביר ואיסור התניית מתן שירותי השגחה בשירותים אחרים, בהעדר רלוונטיות להוראה זו נוכח הפקדת שירותי ההשגחה לפי התיקון המוצע בידי מועצות דתיות בלבד, שהינן גופים ציבוריים שממילא כפופים לכללי מנהל תקין.

סעיפים 1(י)-(יב)

מוצע להתאים את הוראות סימן ג' בפרק ג' לחוק לעקרונות התיקון המוצע. בכלל זאת, מוצע למחוק את החלקים בסימן זה המתייחסים להסדרים ומושגים שונים שמוצע לבטלם במסגרת התיקון המוצע.

בסעיף 2ח, במסגרת הפרטים הנדרשים להופיע בתעודת ההכשר, מוצע לכלול כל מידע בנוגע לכשרות המזון המקום, בהתאם לדרישות הרב המוסמך. זאת, נוכח הצורך שעלה מהשטח להנגשת מלוא המידע הכשרותי הרלוונטי לצרכן שומר הכשרות, מעבר לתקן הכשרות עצמו, כדוגמת המידע בנוגע לרמת כשרות הבשר בו משתמש העוסק – חלק או שאינו חלק, מידע בנוגע לשימוש העוסק באבקת חלב נוכרי, ביטול לדעת הרמ"א לעומת ביטול לדעת הבית יוסף ועוד.

במסגרת תעודת ההכשר מוצע בנוסף, להעמיד לטובת הצרכן את פרטי הקשר של המשגיח במקום.

בהיבטים מסוימים, תעודת הכשר היא סוג של רישיון. משכך, מוצע לתקן את סעיף 2ט כך שיתווספו לו העילות ה"גיגירות" לביטול או התליית רישיון, המנויות בדברי חקיקה רבים אחרים.

בשל החשיבות הרבה שביידוע הציבור אודות הסרת כשרות ממקום עסק, למניעת מכשלה כשרותית המתעצמת במקרים אלו, בהם הצרכן מכיר את המקום וסובר שהוא כשר, מוצע לקבוע מגבלת זמן בסעיף 2ט(ה), המסדיר את החובה לפרסום ההודעה במקרים אלו לציבור, לפיה על המועצה הדתית לפרסם לציבור אודות ביטול או התליה של תעודת הכשר במידי ולא יאוחר מיום עבודה אחד.

מוצע, לתקן את סעיף 2ט(ו) לחוק, באופן שמבחין בין ההחלטה הראשונית על התליה מיידית שניתנה לפי פסקה (1) של הסעיף האמור, לבין ההחלטה הסופית בעניין שניתנת לפי פסקה (2) של אותו סעיף, ושנקבעה לגביה הגבלת זמן.

בשל ביטול תפקיד הממונה ברבנות הראשית לישראל, מוצע לעדכן את חובת הדיווח החלה על המועצה הדתית ולקבוע כי היא תדווח לנשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל, שהוא הגורם ההלכתי הבכיר ביותר במערך הכשרות הממלכתי ולעובד מערך הפיקוח על הכשרות ברבנות הראשית, הנדרשים למידע זה לצורך פעילותם ועבודתם ליישום החוק ולמניעת הונאה בכשרות.

סעיפים 1(ג)-(יד)

מוצע להתאים את הוראות סימן ד' בפרק ג' לחוק לעקרונות התיקון המוצע. בכלל זאת, מוצע למחוק את החלקים בסימן זה המתייחסים להסדרים ומושגים שונים שמוצע לבטלם במסגרת התיקון המוצע.

בשל מאפייני תחום הכשרות, הדורשים קירבה לעוסק לצורך הפעלת פיקוח יעיל ורציף ומתן מענה שוטף לשאלות הלכתיות כשרותיות המתעוררות במקום, מוצע לקבוע בסעיף 2 מגבלה גיאוגרפית לפעילות מועצה דתית כך שכל מועצה דתית תיתן שירותי כשרות בתחום כהונתה בלבד. לצד קביעה זו, בכדי לתת מענה למקומות בהם אין לרשות המקומית את הכלים או הרצון להפעלת מערך שירותי כשרות בתחומה, מוצע להסמיק את השר להטיל על מועצה דתית לספק שירותי השגחה מחוץ לתחומה, במקרים המפורטים בסעיף, ולהסדיר את ההשלכות הכספיות הנובעות מכך.

במקרים לפי סעיף 2(ג)(2), בהם קיימת מועצה דתית אולם היא מתקשה לספק שירותי השגחה בתחומה, מוצע להטיל חובת התייעצות על השר עם הגורמים הרלוונטיים להם יש את הידע והבקיאות בנוגע לאופן התנהלות המועצות הדתיות, טרם העברת הסמכות למתן הכשרות בתחומה למועצה דתית אחרת. זאת, בכדי לאפשר לשר לקבל את ההחלטה באופן מושכל בהינתן כל המידע הרלוונטי הדרוש בנושא.

מוצע למחוק את סעיף 2(ג) בהעדר רלוונטיות. מאפייני עבודתו של המשגיח דורשים, ככלל, נוכחות רבה אצל העוסק, ברוב רובם של המקרים באופן יומיומי. גם מפקחי המועצה הדתית ונציגיה מוכרים לעוסק. במצב דברים זה, בו זהות המשגיח ונציגי המועצה הדתית מוכרים לעוסק, מתייתר הצורך בקביעת חובת הזדהות והצגת תעודה על ידם.

סעיף 1(טו)

מוצע למחוק מכותרת סימן ה' בפרק ג' את ההתייחסות למושגים "גוף נותן הכשר" ו"מועצה דתית מוסמכת", שמוצע לבטלם במסגרת התיקון המוצע, וחלף זאת להתייחס ל"מועצה דתית".

סעיפים 1(טז)-(יט)

כללי

מוצע להתאים את הוראות סימן ה' בפרק ג' לחוק לעקרונות התיקון המוצע, תוך הטמעת הוראות להסדרת עיסוקם של משגיחים כעובדי מועצה דתית, ובכלל זאת, תנאי כשירות למשגיח, תנאי הסף לתפקיד משגיח, אופן שיבוץ המשגיחים לעבודה, הפיקוח על עבודתם וכיוצ"ב. בהמשך לאמור, מוצע למחוק את החלקים בסימן זה המתייחסים להסדרים ומושגים שונים שמוצע לבטלם במסגרת התיקון המוצע. מכלול הסדרים המוצעים בנוסח המוצע נועד להבטיח ששירותי ההשגחה על הכשרות יסופקו באופן שיתרום לשיפור רמת הכשרות בבתי העסק, ובד בבד באופן המשרת נורמות שלטוניות ראויות ובכלל זאת, שקיפות, שוויוניות וכיוצ"ב.

סעיף 1(טז-יז)

מוצע לקבוע כי המועצה הדתית תעסיק את משגיחי הכשרות באופן ישיר כעובדיה בהתאם לעקרון שקבע בג"ץ בדבר הניתוק וההפרדה הדרושים בין משגיחי הכשרות לבתי העסק המושגחים.

מוצע לטייב במסגרת סעיפים 2-1ב3 לחוק, את הסדרת עיסוקו של משגיח המופיעה בחלקה בחוק כבר בנוסחו הנוכחי, לרבות תנאי כשירות רלוונטיים לתפקיד, תנאים לקבלת תעודת הסמכה לשמש כמשגיח, עילות בהתקיימן ישנה הצדקה לפסול את תוקפה של תעודת הסמכה לרבות הסדרת הגורם המוסמך לעשות זאת.

מוצע לעדכן את הוראת המעבר כך שיתאפשר למשגיחים בעלי ניסיון וותק הפועלים במערך הכשרות היום, להשתלב כעובדים במועצות הדתיות ולהמשיך לעבוד במערך ההשגחה הממלכתי שיינתן על ידן. עוד מוצע לתת למועצה הדתית את האפשרות להעסקת עובדים בתפקיד משגיח ללא צורך בהסמכה, לזמן מוגבל של עד שישה חודשים, בכדי לתת מענה למקומות בהן נדרש לאתר ולשבץ משגיח באופן מיידי (לדוג, במקרה של היעדרות בשל חופשה, מחלה או שירות מילואים של המשגיח הקבוע), בכדי לא לפגוע בעוסק ובכשרות המקום.

מוצע לקבוע את אופן שיבוצו של משגיח באופן המביא לידי ביטוי את מכלול השיקולים, הערכים והאינטרסים שלעניין, כאשר מחד, שיבוץ המשגיח ייעשה על ידי המועצה הדתית, ומאידך, תינתן לרב המוסמך אפשרות להתנגד לשיבוץ משגיח, משיקולים ענייניים ולאחר שניתנה למשגיח זה זכות שימוע.

מוצע להסדיר את תפקידיהם של הרב המוסמך והמועצה הדתית בתחום העסקת המשגיחים, ובכלל זאת, קביעת תכניות עבודה למשגיחים, פיקוח על נוכחות ופעילות המשגיחים, גביית אגרות בעד שירותי ההשגחה ועוד.

מוצע לקבוע היקף העסקה מינימאלי למשגיחי כשרות וכמו כן, להסמיך את השר להתיר למועצה דתית, על פי תבחינים שוויוניים שיקבע, להעסיק משגיחים בהיקף משרה נמוך יותר. זאת, בכדי לאפשר העסקת משגיח במקומות מבודדים, שהעסקת משגיח בהיקף משרה משמעותי כרוכה בעלות כספית לא מבוטלת הנובעת מעלות נידודו בין עסק למשנהו.

סעיף 1(יח)

בכדי למנוע שקילת שיקולים זרים בפעילות משגיח, מוצע לאסור מתן תשלום או טובת הנאה כלשהי בעבור שירותי ההשגחה של מועצה דתית מעבר לתשלום אגרת שירותי ההשגחה למועצה הדתית עצמה. מאותה סיבה מוצע גם לאסור על מועצה דתית לתת למשגיח שכר או כל תגמול אחר הנקבע לפי תוצאות שירותי ההשגחה שיבצע.

סעיפים 1(כ)

מוצע למחוק מכותרת פרק ד' את ההתייחסות למושג "רישוי", שמוצע לבטלו במסגרת התיקון המוצע. כמו כן, מוצע לעדכן את הכותרת כך שהיא תתאים לתוכנו של פרק ד' המוצע, בו מוסדרים כללי הקמת מרשם לעוסקים בעלי תעודת הכשר.

סעיף 1(כא)

מוצע לבטל את סימן א לפרק ד', סעיפים 2טו-2כז, העוסקים בהסדרת הליכי הרישוי לגוף נותן הכשר והליכי ההסמכה למועצה דתית מוסמכת, שמוצע לבטלם במסגרת התיקון המוצע.

סעיף 1(כב-כג)

מוצע לבטל את הצורך בהקמת וניהול מרשם של גופים נותני הכשר בעלי רישיון ומועצות דתיות מוסמכות, בהעדר רלוונטיות נוכח התיקון המוצע.

על מנת להבטיח שקיפות וודאות לציבור, ולהנגיש להם את המידע הדרוש בנוגע לכשרות העוסקים, מוצע להטיל חובה על המועצות הדתיות לנהל מרשם של כלל העוסקים בעלי תעודת הכשר שבתחומן. ככל שהוסמכה מועצה דתית לתת שירותי השגחה לעוסקים מחוץ לתחומה, יכלול המרשם שינוהל על ידה גם עוסקים אלו.

סעיף 1(כד-כה)

מוצע שלא להשתמש במונח "מערך אסדרה" במסגרת התיקון לחוק ולבטל את תפקיד הממונה על המערך לאסדרת הכשרות, המתייטר בעקבות ביטול מערך האסדרה בתחום הכשרות שנקבע ברפורמה. חלף המונח "מערך

אסדרה" יבוא המונח "מערך פיקוח" המתאר באופן נכון ומדויק יותר את מאפייני המערך במתכונת המוצעת בתיקון לחוק (התואמים את מאפייני מערך הפיקוח הקיימים במערך הכשרות הממלכתי במציאות הנוכחית, כיום).

סעיף 1(כט)

מוצע להתאים את הוראות סעיף 2לז לחוק לעקרונות התיקון המוצע, כך שיושמטו ממנו המילים "גוף נותן הכשר" ו"מוסמכת". עוד מוצע, לעדכן את סעיף 2לז(5) כך שיתאים להוראות סעיף 2ט בנוגע לזהות הגורם המקבל את הדיווח מהמועצה הדתית במקרים של ביטול או התליית תעודת הכשר.

סעיף 1(ל)

בעקבות ביטול תפקיד הממונה, מוצע להטיל על השר את תפקיד הקמת וניהול המנגנון לבירור תלונות של צרכנים ועוסקים, בכל הנוגע לפעילותם של מועצה דתית ובעלי התפקידים שבה, הקבוע בסעיף 2לט. מוצע להטיל על הרב הראשי לישראל המכהן בתפקיד נשיא מועצת הרבנות הראשית את תפקיד הקמת וניהול המנגנון לבירור תלונות של צרכנים ועוסקים, בכל הנוגע לפעילותו של רב מוסמך.

סעיף 1(לא)

מוצע לעדכן את נוסח סעיף 7א לחוק כך שיושמטו ממנו ההוראות העוסקות בפעילותו של גוף נותן הכשר, בהעדר רלוונטיות בתיקון המוצע.

סעיף 1(לב)

מוצע למחוק את סעיף 7ב לחוק. עם ביטול אסדרת פעילותם של הגופים הפרטיים לא יהיה מקום להגביל את פעילותם, ככל שאין בפעילות זו כדי להוות הפרה על חוק איסור הונאה בכשרות.

סעיף 1(לג)

מוצע להחיל את החובה המוטלת על יצרן או יבואן, בסעיף 9(א) לציין את שמו של נותן תעודת ההכשר, בכלל המקרים, ולא רק במקרים אליהם מפנה הסעיף.

מוצע למחוק את אזכור הממונה בסעיף 9(ב), בעקבות ביטול תפקיד הממונה בתיקון המוצע, וחלף זאת להפנות לסמל תקן הכשרות שתקבע מועצת הרבנות הראשית לפי סעיף 2א(ו), ככל שתקבע.

סעיף 1(לד)

בעקבות ביטול תפקיד הממונה, מוצע להפקיד בידי נשיא מועצת הרבנות הראשית, שהוא הגורם ההלכתי הבכיר ביותר בתחום הכשרות, את הסמכויות המפורטות בסעיף 10א כלפי עוסק מפר.

סעיף 1(לה)

מוצע למחוק את הסיפא של סעיף 12, העוסק בסירוב של גוף נותן הכשר לתת תעודת הכשר, בהעדר רלוונטיות בעקבות התיקון.

סעיף 1(לו)

מוצע לתקן את סעיף 17, הסעיף העוסק בביצוע ותקנות, כך שיותאם למתכונת ולעקרונות התיקון המוצע. בכלל זאת, מאחר והיקף שעות נוכחות משגיח נקבע בהתאם לצורך המקצועי-כשרותי, על ידי

מועצת הרבנות הראשית במסגרת תקן הכשרות ועל ידי הרב המוסמך, אין מקום לתקן תקנות בעניין זה על ידי השר.